

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۳/۰۲/۱۶

سمسور ودان

غزل

ته همراهه «۱» د بد ذوقو، زه په لار د خوشحالا «۲»
ته مداح د تورو کربنو، زه مین په خپل شیدا «۳»
ته بوسه د رب له قهره، زه یادگار د محبت
ته شپیلی اسرافیلی، زه یوسف د زلیخا
ته نفرت اسرائیلی، زه یم عشق کوه طوري
ته انجام د دې نړی، زه اغاز د دې دنیا
ته بنبلی خدای په څه؟ زه نیولی رب په څه؟
ته د زره په مندر ناست، زه خانه کي د مولا
ته مرید د یو کاهل «۴»، زه مین په پیرکامل «۵»
ته پوچ زری د دې کر، زه اخیر پور د سما «۶»
ته په هغه مرگ پناه، زه په دې گناه اخته
ته د اور له ذاته اور، زه خواهش زما د حوا
ته وې راگ د چنارونو، زه سرگم «۷» د موسیقی
ته راگن «۸» د څو رنگونو، زه مین په انتها
ته عاشق په فردوسي «۹»، زه اتل ان په گنکا «۱۰»
ته خیالی سهراب رستم «۱۱»، زه په خام عمر شیرشاه «۱۲»
ته راوی د دین البطن «۱۳»، زه د خپل شاعر نغمه
ته آهنگ بی سُر و تال، زه مهین غر د لئا «۱۴»
ته د درست جهان په سترگو، زه په اوو پردو کي پت
ته لویدلی گل د لمر، زه د سور گلاب بنگلا

۱۲۹ اگست ۲۰۲۲ / کابل

لمنلیک:

- ۱ همراهه: دلته د شعر د روانتیا په خاطر د پښتو قالب ته غورځول شوی او یوه بله (ه) هم ورزیاته شوي، که نه اصل بڼه یې (همراه) ده. هم فکره، رفیق، بدرگه کونکي او د لاری ملگري ته وايي .
- ۲ خوشحالا: د پښتو الفبا بشپړونکی (خوشحال خان خټک) تری مراد دی.
- ۳ شیدا: په پښتو کي د هندي سبک تر ټولو پیاوړی شاعر کاظم خان شیدا چي د خوشحال خان خټک کړوسی و .
- ۴ کاهل: عربي لغت دی، معنا یې: سست، خوبه وړي، غافل او ناراسته دی.
- ۵ پیرکامل: د اردو او فارسي ژبو ترکیبي لغت دی. هغه پیر ته ویل کیږي، چي خپل فن کي تر ټولو زیات ماهر، استاد او مکمل وي. اردو ژبي ناول لیکونکي (عمیره احمد) د پیرکامل په نوم ناول لري، چي د همدې کلمي معنا یې رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بللی.

د پاڼو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکي په خیر و لولئ

۶ سما: د قافيي له پاره سما ليکلی شوی. اصلي بڼه يې عربي ده، چې (سماع) ليکل کيږي. لغوي معنا يې: غور ايبندول، او اورېدل راځي. خو د تصوف علم له مخې دا هغه حالت دی چې له قوالي اورېدلو وروسته په اورېدونکو راځي. د دې راگ وروستي پور کې نځېدونکي په ځان نه پوهيږي او دا مهال دوی ځانونه د خدای په عشق کې بي خوده بولي .

۷ سرگم: د موسيقۍ د ۷ باريکو سرونو مجموعې ته وايي. کله چې دا ۷ واره سرونه سره يوځای شي، نو شاهکار زمزمه ترې جوړيږي. سرگم د (ساري گاما پاداني) مخفف ته هم ويل کيږي او ډيرو نورو ځايونو کې د سندرې د هغو ځانگړو او پرمفهومه خطونو په معنا هم راغلی، چې د ويلو په انداز يې يوازې سندرغاړي پوهيږي.

۸ راگن: د اردو او هندي ژبو لغت دی. معنا يې مهربانه، عاشق، انځورگر او سوروالی دی .

۹ فردوسي: د فارسي ژبې د مشهور شاعر ابوالقاسم فردوسی اثر دی، چې نيږدې ۶۰ زره بيتونه پکې خوندي شوي دي. د دې اثر ليکلو په ۴مه هجري قمري پېړۍ کې له ۳۰ تر ۳۵ کلونو وخت ونيو.

۱۰ گنگا: د هندوستان له دوو مقدسو سيندونو يوه ته گنگا وايي، چې سرچينه يې د هماليه لړۍ له گنگوتري نومي غره څخه ده. کله چې هندوان خپل مري وسوځوي، ايرې يې د همدې سيند اوبو ته ور اچوي.

۱۱ سهراب رستم: سهراب د رستم زوی و. رستم د پخواني فارس (اوسني ايران) له ۱۲ مشهورو پهلوانانو څخه و، چې د فردوسی شاهنامې اتل هم دی .

۱۲ شيرشاه: په هندوستان کې افغان پاچا و. خپل نوم يې فريد خان و، خو چې کله يې په ځوانۍ کې د بنکار پر مهال د ځنگله دننه زمري وواژه، نو بيا همدا لقب ورکړل شو او تر پاچا کېدلو وروسته له فريد خان زيات په شيرشاه سوري مشهور شو.

۱۳ دين الپتن: هغه دين چې له خپلې خيټې جوړ شوی وي.

۱۴ لتا: لتا منگيشکر د هندوستان بنځينه سندرماره وه چې زرگونه سندرې يې ويلې دي. هغه سږ کال مړه شوه. لتا ته به د هندوستان بلبله ويل کېده. يوه ماښام له استاذ اصف بهاند سره غږېدم، هغه راته وويل: (زما د ځوانۍ پر مهال له دارالامان سره نيږدې يو سماوار/کافي شاپ و، زه به يوازې په دې خاطر ورتلم، چې دوکاندار به خپل ټيپ کې د لتا منگيشکر مهيني سندرې غږولې).

سمسور ودان